

ne bi spodrsnilo po konjskem hrbtu, stopil par korakov od črnca, se zagnal, dvignil noge in že sem sedel na hrbtu. Komaj sem se dotaknil mrcine s polno težo, se je skrivila v bok, sunila s prednjimi nogami naprej, z zadnjimi nazaj, frknil sem s konja daleč v kot. To bi še ne bilo nič kaj tacega. Med odfrkom me je udaril zlodej konjski z nogo v trebuh, da sem zgubil zavest in sem se zavedel še le v vojaški bolnici.

Ko sem za silo vstajal iz postelje, me je obiskal ona strela od stražmojstra in me pozdravi: »Ali si za dragonerja, ali za krompirjeva?«

Nobenega odgovora mu nisem dal, pa ga tudi zahteval ni.

Ko sem se popolnoma pokrepil od udarca, me je odpeljal v rdečih hlačah in škornjih kaprol v domobransko vojašnico.

Tukaj so se vsi prestrašili. Naredniki in šarže so bili enoglasnega mnenja, da je rekrutska vežba pri kraju in kdo bi se naj jezil še z menoj. Po dolgem prerekanju me je vprašal bataljonski trobentač, če kaj dobro slišim. Ker sem pokimal, me je vzel seboj za vojašnico. Trobil je razne viže in jaz sem jih moral ponoviti za njim z žvižgom. Zadovoljen je bil z menoj in mi obljubil, da ne bom čisto navaden krompirjevec, ampak — trobentač.

Malo so me zmuštrali, da sem znal salutirati in se obrniti, nato sem dobil trobent in s to je šlo boljše nego z lupljenjem krompirja in s skakanjem na konja. Dokler mi niso sešili radi velikosti posebne obleke, sem kresal ter trobil v rdečih hlačah ter škornjih. — Baš radi dragonske obleke me je začelo klicati vse od prostaka do stotnika: »Dragoner hornist« (trobentač).

Polni vojaški rok sem trobil pri kompaniji in dobro se mi je godilo. — Nazadnje so mi pa le rekli, da sem jim dovolj trobental in da lahko grem v civil. Raca na vodi, moje navadne obleke ni bilo nikjer v skladišču. Seveda ne, ker je bila ostala pri dragoncih in ti so tajili, češ, da ni pri njih nikdar jezdil kak Anton Lipnik. Nagega me niso mogli napoditi v svet, so mi pač podarili rdeče hlače in škornje, v katerih me je pripeljal kaprol h krompirjevcem.

Ko sem zapustil kasarno, se me je oprijela takoj sreča. Pred železniškim mostom sem zavil v oštarijo, ker denar sem pa imel. Krčmar je vzdrževal ob enem prevoz pošte iz Maribora preko št. Lenarta v Radgono. Ker sem zgedal kot odslužen dragoner, mi je takoj ponudil, naj stopim k njemu za konjskega hlapca. Po čisti resnici sem mu zaupal, kako sem prišel do dragonske uniforme prvič in sedaj zadnjič.

Ko je čul povest o mojem vojaškem trobentanju, je še bil bolj vesel, ker postiljon je moral biti v taistih časih dober trobentač. Ljudje so poslušali zelo radi postiljenov rog. Gospodar me je potolažil radi poštnih konj, ki so prav pohlevne ovčke in nobeden se ne zmoti, da bi koga hrcnil.

Tako sem se zapisal za postiljona in postal mesto vojaškega »Dragoner hornista« — »Dragoner Toni« celih 46 let.

— — —

Obema Lipnikoma je ugajala Antonova povest o vojaškem službovanju. V znak priznanja ga odslej ne kličeja: Anton Lipnik, ampak — Dragoner Toni!

Januš Golec:

Ti meni luč - jaz tebi ključ!

Koliko slovenskih domov je že upropastil zastarani pregovor: Ti meni luč, jaz tebi ključ!

Je že res, da prede velikokrat očetom in materam slaba na starost, ako predasta posestvo mladim prezgodaj. To velja za slučaje slabe nekrščanske vzgoje in grde nehvaležnosti. Večkrat pa cincajo starši z možitvijo, da je že videl za dom določeni sinko Abrahama, kako bo imel potem kot samostojen gospodar in oče veselje z razmnoževanjem dedščine in s preskrbo detel! Naj drži dobro podprti dom starostna grča, ako straši naslednik z zapravljivostjo; sin ali hčerka srca ter dela naj si uredita gnezdo na domači grudi v onih letih, ko sta dovolj pri moči ter pameti za gospodarstvo in — vzgoje otrok!

— — —

Jurij Ciršek in Anton Drevenšek sta bila na gruntih in pod palcem trdna posestnika v Jagrovičih.

Je pod tem božjim solncem navadno tako, da je bogatin siromak na deci, revež imovit na potomstvu.

Ciršek se je veselil le edinca Jurčeka — Drevenškovemu domu je obetal na-

sledstvo samo eden otrok brhka Nežika.

Mejaša in najbližja soseda sta bila soholca in kot samostojna gospodarja dobra prijatelja. Radl tega sta zrasla tudi njuna otroka nekako skupne in bila odločena od obeh roditeljev za naslednika cele Jagrovice.

Med Cirškovo in Drevenškovo posestjo se je spuščala po hrbtu navzdol v globoko grabo nekaka gmajna, kateri so pravili Petruvska.

Petruvska je bila pašnik, na katerega sta zganjala živine v zgodnji spemladi oha soseda od begzaj kedaj. Ni bilo potreba mejnikov, ker so živeli ter gospodarili Cirški in Drevenški od nekdanj v neskaljeni zastopnosti.

Dolgoletno vez ljubezni je razdri slučaj in škodoželjni jeziki.

Pastirja obeh mejašev sta se sprla ter stopila med seboj. Eden je pustil uhajati živino na Cirškovo rodno posest, drugi na Drevenškovo. Pastir enega kot družega je bil po lastni izpovedi nedolžen ter valil krivde iz nagajivosti, ki je bila podžgana od domačih, na drugega. Najprej se je začel prepir med družino, kmalu zatem je pognal korenine tudi med gospodarje-

ma. Samoposebi se je rodilo vprašanje: Čegava je Petruvska, kdo in v kolikó ima do nje lastninsko pravico?

Ciršekovi so navajali priče, da pa-sejo že tamkaj nad 30 let, istotako Drevenšekovi. Skupna posest je postala radi podpihovanja drugih nemogoča. Iz pastirskih prerekanj so se užgala dnevna psovanja gospodarjev, kdo je prav za prav lastnik sporne posesti.

Prepir za nekdanj tolikanj složno Petruvsko se je raznesel po celi fari ter dobil pristaše za enega in družega.

Ako se je hotel kak starejši kočar prikupiti Ciršku, mu je obljubil pričevanje; drugi je storil isto v Drevenškov prid.

Ker je bilo jabelko prepira v rokah petičnikov, so pogruntali obojestranski vaški advokati: Oblast — sodnija naj odloči, kdo od obeh ima prav!

Pametnejši in miroljubnejši v fari ki niso imeli veselja na ničvrednem prepiru, so zbijali šale iz grozeče pravde za prazno gmajno in dražili oba: Cic — Drevenic — Petruvska narazen! Z drugimi in vsakemu umljivimi besedami: Razdelita si pašnik, vsakemu pol in mirna Bosna!

Ko še ni poseglo sodišče v zadevo, sta že bila ob nedeljah ter praznikih v razgovorih pred cerkvijo Ciršek — Cic in Drevenšek — Drevenic kot prangev zasmeha za dlakocepo Petruvska.

Zasmeh v pogovoru je rodil med gruntarjema uprav kačje sovraštvo, ki je dovedlo do popolnega razdora v Jagrovičih.

Skupna last Petruvske je postala izključena, začeli so se sodni ogledi na licu mesta.

Hvala Bogu, je bil okrajni sodnik tolikanj krščanski mož, da je razsodil kljub ugovorom obeh advokatov po ljudskem reku: Cic — Drevenic Petruvska narazen. Zemljemerec je odmeril polovico pašnika Ciršku, drugo polovico Drevenšku. Kljub obojestranskemu vzklicu je bila prva razsodba potrjena ter dobila pravomoč.

Ne ljudski ne sodni razsodbi se ni uklonila kmetska trma. Cirškovina je postala tabor zase, Drevenškovina — isto! Leta in leta se zatonila, da ni pogledal in ne pozdravil Ciršek Drevenška ter obratno. Cic — Drevenic — Petruvska narazen ni ostalo le na pravzaprav praznem pašniku, ampak tudi globoke v srcih obeh starih — gruntarskih grč.

Edini bitji, kojih se ni dotaknila kužna bolezen sovraštva v Jagrovičih sta bili Cirškov Jurček in Drevenškov Nežika. Otroška skupna vzgoja je rodila kljub dolgoletnemu sporu med družinama mladeniške ljubezen.

Oh, tá res prava sorodnost ter vdanost dveh kmetsko mladih src, kako nekaj bajne lepega je, dokler je tajna in je čutita le dva!

Kaj je znal razodeti Jurček Nežiki same z enim pritajenim pogledom. In kako mu je vračala na raženj domačega sovraštva Nežika cvetke srčnega razumevanja ob vsaki priliki, ko sta se srečala, a si radi vedno paznih oči drugih niti stisniti nista smela roke.

Seve, se je tudi zdele čudno Cirše-